

www.omkonst.com:

Warhol – elefanten i rummet

"Arvet efter Warhol", Artipelag, Värmdö, 15/4 – 25/9 2016

Text: Leif Mattsson

Installationsvy: "Arvet efter Warhol"

Installationsvy: "Arvet efter Warhol"

Vare sig man är medveten om det eller ej framstår Andy Warhol som elefanten i rummet för varje yrkesverksam samtidskonstnär i dag. Att försöka förhålla sig neutral till denne megastjärna – som har kallats 1900-talskonstens kanske störste cyniker – är lika fåfängst som det är lönlöst. Med det breda genomslag han fått inom både konst, design och grafisk formgivning, framstår han så här i bakåtblickandets ljus som betydligt mer globalt inflytelserik än tidigare 1900-talsikoner, som exempelvis Picasso eller Matisse. Den ende som möjligen kan mäta sig i sammanhanget är den mytomspunne Marcel Duchamp, men då talar vi inte längre om publikt genomslag.

Artipelag har klokt nog försökt att problematisera ikonen Warhol och hela det gigantiska system av kopior och approprieringar som kommit att omge hans persona, särskilt efter hans död 1987.

Utrymmesmässigt utgör dessa efterproducerade verk den synbara stommen i utställningen. Och överallt möts man av skyltdockor iförda kläder som inspirerats av Warhols enkla, men effektivt affischartade bildestetik. Till slut blir detta ganska tröttsamt för besökaren, lite som att se Warhol exponerad på Hennes & Mauritz. En initialt lysande "reklambyråidé" – som förvisso kan tyckas kongenial med Warhols intentioner – framstår i sin monomana upprepning som aningen störande.

Utan titel (Man Listening on Telephone), c:a 1952, bläck och blyerts på papper
© Andy Warhol

Installationsvy: "Arvet efter Warhol"

Installationsvy: "Arvet efter Warhol"

Men denna utrymmesmässiga dominans av approprieringar är bara den skenbara kärnan i den fullmatade utställningen "Arvet efter Warhol". De verkligt intressanta delarna, de som gör besöket värt resan till det vackra Artipelag, utgörs dels av videorummet med bland annat "Exploding Plastic Inevitable" (med fotoförbud) och dels av en avdelning med Warhols tidiga blyertsteckningar.

Några av videoverken har tidigare visats på Moderna Museets stora Warholutställning 2008 ([se recension](#)). Men de spröda och av tiden nötta linjeteckningarna från åren före Warhols konstnärliga genombrott, blottar i sanning andra sidor. Om man inte tidigare kände till det så är det härmed fastställt: Andy Warhol var en högst driven och utmärkt skicklig tecknare.

Installationsvy: "Arvet efter Warhol"

Det kan ibland tyckas som att Andy Warhols enkla och aningen sönderälskade screentryckestetik företrädesvis omhuldas av personer som i övrigt inte är särdeles intresserade av konst. Hans i alla avseenden platta bilder av blommor, rika kändisar och bortklemade älsklingsdjur sätter inte den konstnärliga ribban särskilt högt.

Så mycket intressantare är då hans tillämpade teorier och spel kring verket och dess upphovsman. Det är inom det området han (tillsammans med några andra) bildar skola, med ett tankegods som bland annat innefattar den inte helt oproblematiske positionsförskjutningen från verk till konstnär. Warhols persona framstod alltmer som den konstnärliga essensen – och hans visuella presentationer fick i viss grad följa med på köpet, så att säga.

Artipelags utställning är klart intressant och öppnar för möjligheten att ställa den logiska (retoriska?) frågan: Är Andy Warhol den förste postmodernisten inom bildkonsten? Konceptualisten Joseph Kosuth må ha en annan åsikt, men om man räknar till helheten och genomslagskraften hos Warhol är det få som i högre grad kan göra anspråk på den något svävande benämningen.

Men Artipelags "version" av megakonstnären är mer sammansatt än att enbart kretsa kring frågor om hans eventuella epitet; det är framför allt det

Utan titel (Portrait of a Man Resting his Head on his Arms), c:a 1950, bläck och blyerts på papper © Andy Warhol

"Hammer & Sickle" 1977, screentryck (1 av 4) © Andy Warhol

"Bobby and Billy Boy", c:a 1953, bläck och blyerts på papper © Andy Warhol

"Car crash (denied)" 2008, screentryck, lack och akryl på duk © Charles Lutz

ovannämnda videorummets och de tidiga teckningarna som breddar och fördjupar bilden.

Jag måste erkänna att när jag först fick höra om den kommande Warholutställningen var den reflexmässiga reaktionen: nej, inte ännu en devot hyllning av den redan nog så upphöjda konstnärsikonen. Glädjande nog är så inte fallet – åtminstone inte som utställningstekniskt drivande idé. Katalogtexten håller sig analytiskt distanserad, med många franka och oförtäckta kommentarer. Och det är naturligtvis så vi idag måste förhålla oss till denna "elefant i rummet", åtminstone om vi vill bli betraktade som trovärdiga och kritiskt granskande individer – och sentida kolleger.

Stockholm 2016-04-20 © Leif Mattsson

Artipelag, Gustavsberg | Omkonsts startside

Dela med andra |

Dela artikeln via Facebook: Omkonst Facebook>>

Vill du kommentera artikeln maila till redaktion@omkonst.com